

SVEA HOVRÄTT
Mark- och miljööverdomstolen
Rotel 060105

DOM
2020-08-19
Stockholm

Mål nr
M 11659-18

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Nacka tingsrätts, mark- och miljödomstolen, dom 2018-11-15 i mål nr M 7492-17,
se bilaga A

PARTER

Klagande

Södertörns miljö- och hälsoskyddsförbund

Motparter

1. LB

2. YB

Ombud för 1 och 2: TU

SAKEN

Förbud att föra in, bearbeta och sprida avfallsmassor på fastigheten A i
Haninge kommun

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSLUT

Med ändring av mark- och miljödomstolens dom fastställer Mark- och
miljööverdomstolen Södertörns miljö- och hälsoskyddsförbunds beslut den
7 september 2017 om förbud att föra in, bearbeta eller sprida avfallsmassor
på fastigheten A i Haninge kommun (DNR-2017-2569-14).

Dok.Id 1549435

Postadress
Box 2290
103 17 Stockholm

Besöksadress
Birger Jarls Torg 16

Telefon
08-561 670 00
08-561 675 50

E-post: svea.hovratt@dom.se
www.svea.se

Telefax

Expeditionstid
måndag – fredag
09:00–16:30

YRKANDEN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

Södertörns miljö- och hälsoskyddsförbund (förbundet) har yrkat att Mark- och miljööverdomstolen ska upphäva mark- och miljödomstolens dom och fastställa förbundets beslut.

LB och **YB** har motsatt sig ändring av mark- och miljödomstolens dom.

UTVECKLING AV TALAN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

Förbundet har anfört detsamma som i mark- och miljödomstolen med i huvudsak följande tillägg: De införda fyllnadsmassorna på fastigheten A är att bedöma som avfall enligt 15 kap. 1 § miljöbalken. Massorna kan inte anses vara en biprodukt och de har inte heller upphört att vara avfall. Vid inspektion på fastigheten A har förbundet hittat högar med jord blandad med tegel, plast, pappersavfall, betong och armeringsjärn. Det är oklart vilka massor som har förts in. Det saknas dokumentation som visar att kriterierna för mindre än ringa risk är uppfyllda. Inga lakningstester har utförts och avfallens föroreningshalt har inte undersökts mer än genom stickprovskontroller hos leverantören. Det går därför inte att bedöma föroreningsrisken för mark, vattenområden och grundvatten. Under dessa förhållanden kan de införda massorna inte användas utan tillstånd eller anmälan. Vidare innebär införsel av stora mängder externa massor i ett icke-förorenat område alltid en viss risk för förorening, eftersom det är svårt att säkerställa att samtliga massor faktiskt är rena (jfr Mark- och miljööverdomstolens dom 2018-10-29 i mål nr M 3171-18). Sammantaget har verksamhetsutövaren på fastigheten inte visat att de införda massorna har upphört att vara avfall. Förbundet har därför haft fog för sitt förbud.

LB och **YB** har anfört detsamma som i mark- och miljödomstolen med i huvudsak följande tillägg: Massorna kan inte i något sammanhang betraktas som avfall, utan har köpts som en produkt i form av fyllnadsmaterial och har också använts i det syftet. Massorna utgörs av berg, grus, jord

och betong, vilket är det gängse materialet på marknaden för utfyllnad. Vidare uppfyller massorna kriterierna för känslig markanvändning. Det är inte köparen som ska behöva hantera frågan om produktens karaktär utan den som avyttrar produkten. De ska därför inte behöva visa att massorna har upphört att vara avfall. De har nyttiggjort sig massorna och inte haft något kvittblivningsintresse. Förbundets förbud saknar dessutom mening, eftersom massorna redan har tillförts området.

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSKÄL

Frågan i målet är om förbundet har haft fog för sitt beslut om förbud att föra in, bearbeta eller sprida avfallsmassor på fastigheten A i Haninge kommun.

Inledningsvis konstaterar Mark- och miljööverdomstolen att den verksamhet som bedrivs på fastigheten A i form av kurs- och ridcenter även bedrivs på intilliggande fastighet B. Det aktuella förbudet avser dock endast fastigheten A, varför domstolens prövning är avgränsad till denna fastighet.

Av förbundets inspektionsrapport framgår att en stor mängd massor har forslats till fastigheten A under en lång tid. Vid inspektionstillfället påträffades stora högar med jord blandad med tegel, plast, pappersavfall, betong och armeringsjärn, vilka har dokumenterats på bild. Mark- och miljööverdomstolen finner ingen anledning att ifrågasätta förbundets uppgifter att massor med detta innehåll har förts in och spridits på fastigheten.

Av utredningen i målet framgår att de massor som använts har uppkommit i bygg- och rivningsverksamhet. Massorna har överlåtits till HA Entreprenad AB som levererat massorna vidare till A.

I detta fall har stora mängder externa massor förts in och spridits på fastigheten. Enligt Mark- och miljööverdomstolen saknas det tillräcklig information om de införda massornas innehåll och ursprung och det är därmed oklart vilken typ av massor det är. Det är inte heller visat att massorna genomgått ett återvinningsförfarande hos

leverantören. Domstolen bedömer att de massor som förts in och spridits på fastigheten är att betrakta som avfall enligt 15 kap. 1 § MB.

Användningen av massorna kan kräva tillstånd eller anmälan. Vid återvinning av icke-farligt avfall för anläggningsändamål krävs anmälan eller tillstånd enligt 29 kap. 34-35 §§ miljöprövningsförordningen (2013:251) om föroreningsrisken är ringa eller högre. Det är verksamhetsutövaren som har att visa att risken för förorening är mindre än ringa i det fall att ingen anmälan görs. Det har dock inte gjorts några laktester eller andra undersökningar som visar att föroreningsrisken är mindre än ringa och att återvinning av massorna därmed kunde ske utan anmälan.

Mot denna bakgrund bedömer Mark- och miljööverdomstolen att förbundet har haft fog för sitt beslut om förbud att föra in, bearbeta eller sprida avfallsmassor på fastigheten. Vad LB och YB anfört ändrar inte denna bedömning. Mark- och miljödomstolens dom ska därför ändras på så sätt att förbundets förbud ska fastställas.

Domen får enligt 5 kap. 5 § lagen (2010:921) om mark- och miljödomstolar inte överklagas.

I avgörandet har deltagit hovrättsråden Henrik Löv, Ulf Wickström, referent, och Ralf Järtelius samt tekniska rådet Kerstin Gustafsson.

Föredragande har varit Fannie Finnved.

NACKA TINGSRÄTT
Mark- och miljödomstolen

DOM
2018-11-15
meddelad i Nacka

Mål nr M 7492-17

KLAGANDE

1. LB

2. YB

Ombud för 1 och 2: TU

MOTPART

Södertörns miljö- och hälsoskyddsförbund

ÖVERKLAGAT BESLUT

Länsstyrelsen i Stockholms läns beslut den 14 december 2017 i ärende nr 505-47926-2017, se [bilaga 1](#)

SAKEN

Förbud att föra in, bearbeta eller sprida avfallsmassor på fastigheten A i Haninge kommun

DOMSLUT

Med ändring av länsstyrelsens beslut upphäver mark- och miljödomstolen Södertörns miljö- och hälsoskyddsförbunds beslut om förbud den 7 september 2017 (delegationsbeslut, DNR-2017-2569-14).

BAKGRUND

Södertörns miljö- och hälsoskyddsförbund (förbundet) beslutade den 7 september 2017 att förbjuda LB och YB att föra in, bearbeta eller sprida avfallsmassor på fastigheten A i Haninge kommun. Beslutet överklagades till Länsstyrelsen i Stockholms län som avslog överklagandet.

YRKANDEN M.M.

LB och YB har yrkat att mark- och miljödomstolen ska upphäva förbundets beslut om förbud.

Södertörns miljö- och hälsoskyddsförbund har vidhållit sitt beslut.

UTVECKLING AV TALAN

Parterna har till stöd för sin talan anfört bl.a. följande.

LB och YB

De massor som använts för att iordningställa markområden för ridändamål har inköpts och ersätter sådana jungfruliga massor som annars hade behövt införskaffas för att utveckla fastigheten för ridändamål. Som framgår av såväl bilder som av tillsynsmyndighetens tillsynsbesök den 15 augusti 2017 har massorna använts för att anlägga en ridsportanläggning med hagar, ridstigar, betesmark och mark för vallodling. Av bilderna framgår även i vilken omfattning massorna använts. Verksamheten har anmälts för samråd enligt 12 kap. 6 § miljöbalken och har där lämnats utan invändning.

Vidare framgår av akten att det för tillsynsmyndigheten redovisats analyser från jordprover för massorna som tillförts området, vilka visar att inga föroreningshalter föreligger i dessa som kunnat ge anledning anta att risken för förorening är mindre

än ringa. Några laktester har inte genomförts, eftersom det är fråga om inert material. Kravet på laktest är därmed inte relevant.

Mot ovan angiven bakgrund konstateras dels att fråga inte är om avfall utan antingen en produkt eller en biprodukt, dels att risk för omgivningen på grund av verksamheten saknas. Vidare är det material som nu använts just att se som ett traditionellt anläggningsmaterial. Som framgår av bilderna är fråga om bl.a. sand och jordmassor från andra anläggningsprojekt.

Det har i erforderlig omfattning styrkts vad som ovan anges och det saknas helt omständigheter som kunde tala för annan slutsats. De massor som har inköpts ersätter andra massor som skulle vara mer jungfruliga och själva tillförandet av massor är en förutsättning för att fastigheten ska kunna användas för det ändamål den är avsedd och nu används för i form av ridverksamhet. Detta framgår även av bilagda bilder. Vidare har visats vilket föroreningsinnehåll som förekommer i massorna och detta genom provtagning på dessa och den mottagningskontroll som säljaren av massorna genomför och som även den redovisats för tillsynsmyndigheten.

Vidare har det redovisats dels att nu aktuella massor ersätter annat även det att betrakta som gängse eller traditionellt fyllnadsmaterial vid bygghäp, vilka egenskaper materialet har, att det fyller samma funktion som annat gängse eller traditionellt fyllnadsmaterial samt att därmed kunskapskravet är uppfyllt. Något annat eller mera än det som nu redovisats går inte att redovisa.

Sammantaget är således såväl tillsynsmyndighetens som länsstyrelsens slutsats om att fråga är om en deponi felaktig redan på den grunden att fråga inte är om avfall. De massor som ytterligare kunde komma att tillföras fastigheten (fråga är ju inte om de massor som redan tillförts denna utan vilken kunskap som ska föreligga om de som kan komma att tillföras och huruvida anmälan måste ske) utgör överhuvudtaget inte avfall redan genom den omständigheten att de köpts. Alternativt skulle det vara fråga om en biprodukt. Under båda dessa förutsättningar är användningen i form av

markberedning inte i strid med lag eller annan författning. Ett så kallat 12:6-samråd har redan genomförts. Något förbud mot att upplägga massor finns därmed inte och kan inte heller meddelas.

Södertörns miljö- och hälsoskyddsförbund

HA entreprenad AB har till att börja med angett att de massor som tippas bedöms som "rena massor". Begreppet rena massor saknas som begrepp i miljöbalken. Bolaget har till detta ärende bifogat analysprotokoll. Förbundet kan konstatera att det rör sig om enstaka bifogade stickprovsanalyser. Det saknas information om ursprung vad gäller aktuell fastighet, endast projektnamn är angivet. Den information som finns i länsstyrelsens EBH-databas över förorenade områden är sorterad utifrån på vilken fastighet som en misstänkt förorening har noterats. Vidare saknas uppgifter om provtagningstäthet (antal ton eller m³ avfallsmassor per prov) samt hur stora mängder eller volymer avfallsmassor från respektive projekt på respektive fastighet. Det saknas även laktester för aktuella avfallsmassor.

De avfallsmassor som hanterats, och vid tillsynsbesök den 6 september 2018 fortsättningsvis hanterades på fastigheten, är att betrakta som avfall. Hanteringen av avfallsmassor innebär i praktiken kvittblivning av avfallsmassor, eftersom godkänt tillstånd eller anmälan att återvinna avfall i anläggningsändamål saknas.

Den beskriva verksamheten är inte anmäld som C-verksamhet enligt miljöbalken. Vidare kan förbundet konstatera att en anmälan enligt miljöbalken ska vara skriftlig och inkomma i god tid innan en anmälningspliktig verksamhet påbörjas

UTREDNINGEN I MARK- OCH MILJÖDOMSTOLEN

Yttrande av Naturvårdsverket

Mark- och miljödomstolen har inhämtat ett yttrande från Naturvårdsverket, som anfört bl.a. följande med anledning av domstolens frågor.

Är massorna avfall? Är massorna att betrakta som biprodukter?

Definitionen av avfall finns i 15 kap. 1 § första stycket miljöbalken. Med avfall avses varje ämne eller föremål som innehavaren gör sig av med eller avser eller är skyldig att göra sig av med. Begreppet har sin motsvarighet i artikel 3.1 i avfallsdirektivet. Det så kallade kvittblivningsintresset är alltså avgörande vid bedömningen av om ett ämne eller föremål är avfall eller inte, om det inte följer av lag eller annan författning att ämnet eller föremålet ska anses utgöra avfall. Bedömningen av om ett material är avfall eller inte ska göras mot bakgrund av syftet med avfallsdirektivet, dvs. att skydda människors hälsa och miljön. Gemenskapens miljöpolitik syftar till en hög skyddsnivå och bygger i synnerhet på försiktighetsprincipen och principen att förebyggande åtgärder bör vidtas. Detta innebär att avfallsbegreppet inte kan ges en restriktiv tolkning. EU-domstolen har konsekvent hävdad att definitionen av avfall måste ges en bred tolkning. Ett ämne eller föremål kan utgöra avfall även om det har ett ekonomiskt värde.

Enligt 15 kap. 1 § andra stycket miljöbalken ska ett ämne eller föremål anses vara en biprodukt i stället för avfall om ämnet eller föremålet

1. har uppkommit i en produktionsprocess där huvudsyftet inte är att producera ämnet eller föremålet,
2. kan användas direkt utan någon annan bearbetning än den bearbetning som är normal i industriell praxis, och
3. kommer att fortsätta att användas på ett sätt som är hälso- och miljömässigt godtagbart och som inte strider mot lag eller annan författning.

Samtliga krav i bestämmelsen måste vara uppfyllda för att en restprodukt ska kunna klassificeras som en biprodukt.

Bedömningen av om en restprodukt är avfall eller biprodukt ska göras när restprodukten uppstår av den som bedriver verksamheten, vid behov efter avstämning med tillsynsmyndigheten.

I det aktuella målet ska bedömningen av om massorna är avfall eller biprodukt således göras när massorna uppstår i HA Entreprenad AB:s verksamhet. L och YBs uppfattning om huruvida de köper ett avfall eller en biprodukt har alltså inte någon betydelse vid bedömningen. Av underlaget i målet framkommer att de aktuella massorna består av bygg- och rivningsavfall som uppstått i industriell byggverksamhet. Massorna innehöll förutom sten och tegel också plast och metallfraktioner. Mot bakgrund av den information som framkommit får det antas att HA Entreprenad AB velat göra sig av med de uppkomna bygg- och rivningsresterna, dvs. haft ett kvittblivningsintresse. De aktuella massorna är således ett avfall. Den omständighet att L och YB betalat för massorna förändrar inte denna bedömning, eftersom även avfall kan betinga ett marknadspris.

Om det konstaterats att en restprodukt är avfall, dvs. att det finns ett kvittblivningsintresse, kan den inte vara en biprodukt. Det är alltså inte relevant att härafter göra en bedömning av biproduktskriterierna. För tydlighets skull vill Naturvårdsverket ändå framhålla följande. För att en restprodukt ska anses vara en biprodukt i stället för avfall krävs att samtliga kriterier i 15 kap. 1 § andra stycket miljöbalken är uppfyllda. Enligt den första punkten ska ämnet eller föremålet ha uppkommit i en produktionsprocess där huvudsyftet inte är att producera ämnet eller föremålet. Begreppet produktionsprocess preciseras varken i avfallsdirektivet eller miljöbalken. Naturvårdsverket anser att begreppet bör förbehållas processer som innebär omvandling eller förädling av insatsvaror med mekaniska och/eller kemiska medel i syfte att skapa flera kopior av samma artikel eller produkt. Byggnation eller rivning av t.ex. hus eller vägar bör inte anses vara en produktionsprocess i den mening som avses i 15 kap. 1 § andra stycket 1 miljöbalken. De aktuella massorna bestående av restprodukter från bygg- och rivningsverksamhet uppfyller därmed inte det första kriteriet och kan således inte anses vara en biprodukt.

Av underlaget framgår inte heller på vilket sätt användningen av de aktuella massorna lever upp till övriga kriterier i 15 kap. 1 § andra stycket miljöbalken. Enligt punkten 2 ska en biprodukt kunna användas direkt utan någon annan

bearbetning än den som är normal i industriell praxis. Biprodukter ska också kunna fortsätta att användas på ett sätt som är hälso- och miljömässigt godtagbart och som inte strider mot lag eller annan författning enligt punkten 3. Det framgår inte hur verksamhetsutövaren har gjort bedömningen att rivningsmassor som innehåller metall, plast m.m. kan anses vara lämpligt som fyllnadsmaterial i det här fallet utifrån de nämnda kriterierna. Massorna kan därför inte heller med hänsyn till dessa krav anses vara en biprodukt.

Naturvårdsverket delar således förbundets och länsstyrelsens bedömning att de aktuella massorna är avfall.

Är användningen av massor tillståndspliktig, anmälningspliktig eller inte förprövningspliktig enligt miljöbalken?

I enlighet med svaret på ovanstående fråga utgår Naturvårdsverket ifrån att massorna i det aktuella fallet utgör avfall. Med återvinning av avfall avses att vidta en åtgärd som innebär att avfall kommer till nytta som ersättning för något annat material eller förbereder det för en sådan nytta eller en åtgärd som innebär att avfall förbereds för återanvändning, enligt 15 kap. 6 § miljöbalken. Återvinning av avfall för anläggningsändamål är tillstånds- eller anmälningspliktig verksamhet enligt 29 kap. 34–35 §§ miljöprövningsförordningen (2013:251). Om föroreningsrisken inte endast är ringa krävs tillstånd enligt 34 §. Om föroreningsrisken är ringa ska en anmälan göras enligt 35 §. Om föroreningsrisken är mindre än ringa är det en så kallad U-verksamhet som varken kräver tillstånd eller anmälan.

Användning av avfall för anläggningsändamål är enligt Naturvårdsverkets bedömning ett återvinningsförfarande där avfall ersätter traditionella anläggningsmaterial. Det är dock endast den mängd som behövs för konstruktionens funktion vad avser t.ex. bärförmåga, hållbarhet och utjämning som bör omfattas av återvinningsbegreppet. Huruvida ett bygg- och rivningsavfall kan bedömas ersätta ett traditionellt anläggningsmaterial för ett särskilt syfte beror på det aktuella avfallets innehåll och sammansättning. Bygg- och rivningsavfall innehåller ofta, förutom potentiellt

förorenande och farliga ämnen, blandade rester av exempelvis metallbitar, plast, sten, betong, tegel, behandlat trä, spik etc. Vid bedömningen av lämpligheten i att använda detta avfall som fyllnadsmaterial bör särskilt beaktas om materialet kommer att användas som ett ytligt fyllnads- och utjämningsmaterial där användarna av anläggningen riskerar att komma i kontakt med exempelvis vassa och farliga komponenter.

Med hänsyn till att ett blandat avfall är heterogent behöver föregående provning av avfallet utformas så att det säkerställs att de prover som tagits ut är representativa. Om det finns osäkerheter i genomförd provtagning som inte beaktats i bedömningen blir det svårt att fastställa den föroreningsrisk som vidare användning av avfallet medför. Utöver de 13 ämnen som Naturvårdsverket angett en nivå för som motsvarar mindre än ringa risk, kan det finnas andra ämnen som kan medföra en risk. Detta är särskilt viktigt att beakta inför återvinning av sådant avfall som är av okänt ursprung och/eller vars innehåll är varierande och heterogent.

Har intresset av kvittblivning av avfall någon betydelse i detta fall?

Kvittblivningsintresset är avgörande för att bedöma om ett ämne eller föremål är avfall eller inte enligt definitionen av avfall i 15 kap. 1 § miljöbalken, om det inte följer av lag eller annan författning att ämnet eller föremålet ska anses utgöra avfall.

Vilket underlag behövs för att pröva de frågor som uppkommer i målet?

För att kunna avgöra om ett visst avfall är lämpligt att använda för anläggningsändamål kan Naturvårdsverkets handbok för återvinning av avfall i anläggningsarbeten tillämpas. Handboken är Naturvårdsverkets vägledning för att underlätta återvinning av avfall i anläggningsarbeten på ett miljö- och hälsomässigt säkert sätt. Massorna ska ersätta jungfruligt material som annars hade använts. Naturvårdsverket har svårt att se hur verksamhetsutövaren i det här fallet bedömt en sådan lämplighet. I handboken anges också en nivå för när föroreningsrisken är mindre än ringa. Nivåerna anges som både halter i avfallet och utlakning från avfallet.

Eftersom lakning inte har utvärderats i detta fall kan heller inte risken för utlakning till grund- och ytvatten bedömas. Om lakteter inte utförs bör underlag styrka varför man anser att det i detta fall inte behövs.

Halter i avfallet utgör grunden för att beskriva hälsorisken, t.ex. direkt intag av jord, hudupptag och inandning av damm. Halterna används också för att bedöma potentiella risker för markmiljön. För att kunna bedöma samtliga risker som i Naturvårdsverkets mening är väsentliga ur föroreningssynpunkt krävs kunskap om båda halt och utlakning. Att utgå enbart från halten i avfallet medför att föroreningsrisken för yt- och grundvatten inte bedöms. Naturvårdsverket anser att den möjliga användningen för avfall som överskrider nivåerna för antingen halt eller utlakning avgörs efter en anmälan eller tillståndsprövning av verksamheten.

LB och YBs bemötande av Naturvårdsverkets yttrande

LB och YB har bemött Naturvårdsverkets yttrande enligt följande.

De noterar inledningsvis att Naturvårdsverket utgår från att HA Entreprenad AB har ett kvittblivningsintresse. Detta är inte riktigt. Nämnda bolag har inte haft behov av eller ägt särskild önskan att göra sig av med aktuellt material. Materialet har dock sålts till Y och LB som ett led i bolagets affärsidé som bl.a. består i att sälja massor. Massorna uppstår inte heller i bolagets verksamhet, utan tas emot av detta, också då som ett led i bolagets affärsidé att sälja massor.

Massorna har uppkommit i bygg- och rivningsverksamhet och denna bör mycket enkelt kunna likställas med den byggverksamhet som består i utsprängning av tunnel och som även den ansetts vara en sådan produktionsprocess som kan ge upphov till biprodukt. Naturvårdsverkets avvikande uppfattning i frågan är inte underbyggd och synes inte heller vara grundad i särskilt övervägande.

Vidare har nu aktuella massor kunnat användas direkt utan någon annan bearbetning än den som är normal i industriell praxis; i detta fall sortering och viss krossning. En hantering som är helt gängse i byggverksamhet.

Med avseende på massornas hälso- och miljöfarlighet kan framhållas att de för tillsynsmyndigheten har redovisat analyser från jordprover för massor som tillförts området, vilka visar att föroreningshalter saknas i dessa som kunde ge anledning anta att risken för förorening skulle överstiga ringa risk. Återigen ska framhållas att några laktester inte genomförts, eftersom det är fråga om inert material. Kravet på laktest är därmed inte relevant. Till detta kommer att bolaget genomför mottagningskontroll av massorna.

Vad därefter gäller frågan om materialets användning så ska framhållas att dessa används i en ridanläggning som ställer exceptionellt stora krav på materialet med avseende på sådant som risk för skada både på människor och djur. Någon risk för vassa eller farliga komponenter kan inte godtas och redan den omständigheten att djuren (utöver det rent allmänna värdet) representerar betydande ekonomiska värden medför att stora krav ställts på materialet även ur detta hänseende.

Vad slutligen gäller Naturvårdsverkets krav på underlag kan följande framhållas.

Massorna ersätter jungfruligt material och något annat eller mera underlag i den frågan kan inte presteras. De har köpt materialet och hade annars behövt köpa annat material för att anlägga ridvägar m.m.

Tester av massorna har genomförts med ovan angivet resultat och materialet är inert.

Sammantaget har Naturvårdsverket inte bedömt eller uttalat sig om de faktiska omständigheterna i målet, annat än i mycket begränsad omfattning och då framför allt rörande HA Entreprenads kvittblivningsintresse. För målet är därför yttrandet av begränsat värde.

Skriftligt underlag

LB och YB har åberopat ingivna protokoll över analyser till styrkande av att massornas halter understeg ringa risk.

Sammanträde

Mark- och miljödomstolen har hållit sammanträde i målet. LB, YB och förbundet deltog i sammanträdet.

Vid sammanträdet har vittnesförhör hållits med **HA**, som har uppgett i huvudsak följande.

Han driver egen återvinningsverksamhet som köper in provtagna massor från olika arbetsplatser. Massorna kan vara t.ex. grus, berg, jord och betong. Dessa fördelas, sållas och säljs vidare. Exempelvis kan betong som tillverkats på en byggarbetsplats bli över efter gjutning. Bolaget torkar och krossar betongen innan den säljs vidare som byggmaterial, som kan användas till t.ex. uppfyllnader på olika arbetsplatser. Bolagen som säljer massorna till hans företag har alltid genomfört provtagning på dessa innan hans bolag tar emot dem. De får också underlag på att massorna är rena och får inte heller ta emot något annat. Med spray och strålningsutrustning kan de också kontrollera massorna när de tagit emot dem, och de brukar inte få in förorenat material.

Bolaget kör ut materialet och fyller upp marken där den ska fyllas. Bolaget har avtalat med LB och YB om markuppfyllnader på deras fastighet. Bolaget kör därför dit jord, grus och sten. Bolaget kör även dit asfalt för att få bärighet så att bilarna kommer framåt. Gruset används där hagar ska anläggas. Det har inte förts in något bygg- och rivningsavfall på fastigheten. Inte heller kan armeringsjärn ha hamnat på fastigheten, eftersom bolaget inte tar emot det. Han kan inte svära på om det kommit med någon glas- eller tegelbit i massorna, men det är inget de normalt tar emot.

DOMSKÄL

Mark- och miljödomstolen har att pröva om Södertörns miljö- och hälsoskydds-förbund haft fog för att förbjuda LB och YB att föra in, bearbeta eller sprida avfallsmassor på fastigheten A i Haninge kommun.

Har massorna som använts för utfyllnad på fastigheten utgjort avfall?

Beslutet om förbud grundas på att LB och YB har fört in avfall på sin fastighet och använt avfallet för att fylla ut områden som ska nyttjas för hästverksamhet. LB och YB gör gällande att de massor de köpt från HA entreprenad AB inte utgjort avfall.

I mark- och miljödomstolen har HA hörts som vittne om verksamheten som bedrivs av HA entreprenad AB. Av HAs uppgifter framgår att de massor som bolaget sålt och levererat till LB och YBs fastighet kan vara t.ex. grus, berg, jord och betong. Han har även upp-gett att bolaget inte har fört in något bygg- och rivningsavfall på fastigheten och att bolaget normalt inte heller hanterar glas eller tegel.

Förbudet utgår från att det är bygg- och rivningsavfall som förts in på LB och YBs fastighet. Mark- och miljödomstolen konstaterar också att de massor HA entreprenad AB levererat till fastigheten ursprungligen uppkommit som bygg- och rivningsavfall i industriell byggverksam-het. Av HAs uppgifter framgår emellertid att de levererade massorna inte uppkommit från bygg- och rivningsverksamhet som HA entrepre-nad AB bedrivit. Det material som levererats har i stället uppkommit genom entreprenadverksamhet som andra bolag bedrivit och som dessa bolag överlätit till HA entreprenad AB för återvinningsverksamhet. Det finns inga uppgifter i målet som visar att detta bolags verksamhet inte följer gällande skydds-åtgärder och andra försiktighetsmått. Domstolen har vidare inte anledning att ifrågasätta HAs uppgift att bolaget inte har fört in något bygg- och

rivningsavfall på fastigheten. Av utredningen har sammantaget inte framkommit annat än att de massor som använts för utfyllnad på fastigheten utgjorts av bygg- och rivningsavfall som återvunnits hos HA entreprenad AB.

Av förbundets beslut framgår att en inspektör vid besök på LB och YBs fastighet den 15 augusti 2017 påträffat vad som bedömdes vara rivningsavfall som förutom sten och tegel även innehåll plaster och metall-fraktioner. Mark- och miljödomstolen konstaterar att det saknas fotografier eller annat underlag som visar hur stor mängd plast och metall som påträffats vid besöket. HA har uppgett att bolagen som säljer massor till hans bolag har genomfört provtagning på massorna innan bolaget tar emot dem och att de får underlag på att massorna är rena. Enligt honom har bolaget levererat jord, grus och sten till fastigheten, men inte t.ex. armeringsjärn. Utredningen visar inte annat än att det har varit fråga om inert material och att annat material förekommit endast i obetydlig omfattning. I målet har vidare redovisats analyser från jordprover för massor som tillförts fastigheten. Resultatet från analyserna ger stöd för att det i massorna inte funnits sådana halter av förorenade ämnen att det förelegat mer än ringa risk för förorening. Enligt domstolens mening saknas det anledning att i detta fall ställa krav på laktester av massorna.

Slutsats

På grund av det som anförts ovan drar mark- och miljödomstolen slutsatsen att de massor som HA entreprenad AB levererat till LB och YBs fastighet har utgjort återvunnet material från tidigare bygg- och rivningsavfall, vilket kunnat användas för anläggningsändamål på den aktuella platsen. Massorna som använts för utfyllnad på fastigheten har därför inte utgjort avfall. Det har därmed inte funnits grund för ett förbud mot att föra in, bearbeta eller sprida avfallsmassor på fastigheten.

Förbundets beslut om förbud ska därför upphävas.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 2 (MMD-02)

Överklagande senast den 6 december 2018.

Anders Lillienau

Ola Lindstrand

I domstolens avgörande har rådmannen Anders Lillienau och tekniska rådet Ola Lindstrand deltagit.